

nové služby, knihy, akce a další zajímavosti online

Střídání v čele Národní knihovny ČR – rozhovor s generálními řediteli

Zlomek z druhé poloviny 13. století s dvouhlasou hudební notací

NK ČR ukončila stěhování svých fondů zpět do zrekonstruovaných skladišť

Různé pohledy na manželství optikou NKF

Grafické univerzitní teze

e-zpravodaj Národní knihovny ČR

ročník 8 | číslo 3 | 2021 | květen–červen
dvouměsíčník

Adresa vydavatele a redakce:

Národní knihovna ČR, Klementinum 190, 110 00 Praha 1,
IČ 00023221, DIČ CZ00023221
E-mail: e-zpravodaj@nkp.cz
Telefon: 221 663 279 (H. Vajnerová),
221 663 252 (S. Vondráková)

Výkonná redakce:

Hana VAJNEROVÁ, Soňa VONDRÁKOVÁ

Redakční rada:

Irena MAŇÁKOVÁ (předsedkyně), Jana HUŇOVÁ,
Karolína KOŠŤÁLOVÁ, Petra ŠŤASTNÁ

Grafické zpracování:

Tereza ELIÁŠOVÁ

Příspěvky připravili:

Lukáš BABKA, Michaela BEŽOVÁ, Markéta CERHOVÁ,
Marie HAŠKOVCOVÁ, Tomáš FOLTÝN, Zuzana KOPEČNÁ,
Karolína KOŠŤÁLOVÁ, Jan KRAVKA, Jan LUKAVEC,
Matouš MĚŠŤÁNEK, Renáta MODRÁKOVÁ, Anna NERGLOVÁ,
odbor služeb NK, redakce e-zpravodaje;
Hana VAJNEROVÁ, Soňa VONDRÁKOVÁ

Obrazová dokumentace:

Lukáš Babka; Rudolf Bruner-Dvořák; Markéta Cerhová;
Draceane; historie.lusa.cz; Eva Hodíková; knihovna.turnov.cz;
Knihovnický institut NK ČR; Tom Lemmens; Matouš Měšťánek;
oddělení rukopisů a starých tisků; User: Manka;
výstavní oddělení NK ČR; Webarchiv NK ČR; Wikipedie;
Wikipedie: Svacina; Wikipedie: Yaago;
www.hzspraha.cz; zivotopisyonline.cz

e-zpravodaj NK ČR je dostupný na adrese:

e-zpravodaj.nkp.cz

Přihlášení k odběru e-zpravodaje:

e-zpravodaj.nkp.cz

Foto na titulní straně:

Fragment s dvouhlasou notací z rukopisu V E 15

Co je nového

3

Provoz knihovny v květnu a červnu

Střídání v čele Národní knihovny ČR –
rozhovor s generálními řediteli

Zlomek z druhé poloviny 13. století s dvouhlasou
hudební notací z okruhu pařížské katedrály
Notre-Dame v kodexu V E 15

Plaťte i v NK ČR bezkontaktně

Národní knihovna ČR ukončila stěhování svých
fondů zpět do zrekonstruovaných skladů

Zveřejnění Generálního katalogu NKF periodik

Political Science Complete – zkušební přístup

Knižní novinky aneb v NK ČR knihy také vydáváme:
*Biblioteka A. L. Bema: Varšava – Praga,
1921–1945: opyt rekonstrukcii i pisanija*

Představujeme

5

Národní digitální knihovna – Covid otevřena do 30. 6. 2021

Vracení výpůjček prostřednictvím nové biblioschránky

Různé pohledy na manželství optikou NKF

Služba Navrhnout k digitalizaci v roce 2020

Technická a administrativní metadata ve Webarchivu
*Metodika pro tvorbu, uložení a zpřístupnění technických
a administrativních metadat z webového archivu*

Zajímavosti a tipy

8

Co čte knihovník? / Lucie Tučková: *Sítem slov*

Digitální sbírky v NDK – Díl VII.: Zdravověda

Historické události z let končících jedničkou v Kalendáři
historickém Daniela Adama z Veleslavína

Zveme vás

12

Grafické univerzitní teze

Knižní vazba 2021
*XVII. Společná výstava rukodělné knižní vazby členů
Společenstva českých knihářů*

Vzpomínky a sny na obratníku Raka

Co je nového

Provoz knihovny v květnu a červnu

Vážení čtenáři, sledujte, prosím, aktuální informace na webu Národní knihovny ČR. Podrobný přehled provozní doby včetně uzavírek najdete [zde](#).

Střídání v čele Národní knihovny ČR – rozhovor s generálními řediteli

redakce e-zpravodaje NK ČR

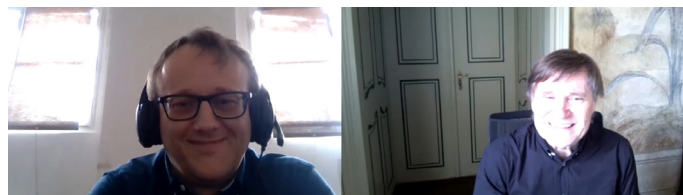
Počátkem května došlo k výměně generálního ředitele NK ČR. Z nejnámennější pozice odstupuje PhDr. Vít Richter, uznávaný odborník a dlouholetý zaměstnanec NK ČR, který se vrací na místo ředitele Knihovnického institutu NK ČR. Na uvolněný post po úspěšném výběrovém řízení nastupuje Mgr. Tomáš Foltýn, dosavadní ředitel Odboru správy fondů.

Očekávanou a plánovanou změnu nedoprovází žádné negativní emoce, ale snaha o spolupráci a součinnost obou hlavních aktérů. Jsou to pracovití manažeři, kteří dokáží vytvářet a posilovat tvůrčí prostředí a silně své okolí motivovat.

Proto vznikl tento projekt, kdy zaměstnancům, čtenářům, uživatelům i široké veřejnosti chceme oba odborníky přiblížit jak po profesní, tak i po lidské stránce. Oba pánové svolili ke společnému dvojrozhovoru, který podle momentálních trendů proběhl na online platformě a jeho výsledek je dostupný na informačním kanále NK ČR na YouTube.

Otázky byly různorodé, od odlehčených dotazů typu „která knihovna se jim nejvíce líbí“ až po ty osobnější, např. jaký je jejich vztah ke Klementinu, či jaké pocity v nich budoucnost vyvolává.

V podobném duchu bychom rádi pokračovali i nadále a pro každé číslo e-zpravodaje připravili rozhovor generálního ředitele s odborníky na vybraná témata, která mohou zaujmout užší odbornou i širokou veřejnost.

Záběr z natáčení rozhovoru

Zlomek z druhé poloviny 13. století s dvouhlasou hudební notací z okruhu pařížské katedrály Notre-Dame v kodexu V E 15

Renáta Modráková

V únoru tohoto roku se podařilo nalézt mimořádný fragment s dvouhlasou notací z okruhu pařížské katedrály Notre-Dame, nalézající se v rukopisu V E 15. Ten byl

nově zdigitalizován v rámci projektu VISK 6, znovu popsán M. Dragounem a zpřístupněn v digitální knihovně Manuscriptorium. Tam jej identifikoval D. Gatté (Univerzita ve Štrasburku) a spojil s vývojem polyfonního zpěvu v okolí katedrály Notre-Dame ve svém projektu MMMO Database (Medieval Music Manuscripts Online). Zároveň vzbudil zájem českých muzikologů se specializací na středověk (H. Vlhová-Wörner, J. Ciglbauer).

Kodex V E 15 vzniklý v Čechách druhé čtvrtiny 15. století obsahuje *Ruralia commoda* od Petra de Crescentiis. Text na papíru je psán úhlednou pozdně gotickou minuskulou. Je vevázán do dřevěných desek, potažených kůží s geometrickou výzdobou. Známe jeho majitele, jímž byl medikus Tomáš (*medicus Thomas*), nejspíše z lékařské fakulty pražské univerzity. Byl identifikován s Tomášem (snad) z Bydžova, doloženým k roku 1415. Podle vlastnické poznámky byl spojen s Nazarétskou kolejí pražské univerzity. Další Tomášův rukopis X H 19 pochází z první poloviny 15. století a obsahuje komentář k Aristotelovu dílu *O duši* (Tractatus de Anima). Snad mu patřily i další rukopisy (III C 9, VII H 16).

Pergamenový fragment (jedna složka) byl vevázán jako přední a zadní předsádka. Písař použil vyspělou formu raně gotického písma užívaného v oblastech západní Evropy (Francie) v průběhu 13. století. Zdobí jej červeno-modré iniciálky typu fleuronée. Obsahuje šest dvojhlasých skladeb (zpracování mešních a hodinkových zpěvů, například hymnus k Nanebevzetí Panny Marie), které byly zkomponovány v okruhu pařížské katedrály Notre-Dame. Skladby byly komponovány pro dva až čtyři hlasy, které poprvé v historii evropské hudby pracovaly s pravidelným rytmem a notovým zápisem. Jejich provádění muselo být složité a určené jen pro výborné interprety. Význam fragmentu podtrhuje to, že známe jen tři rukopisy a několik fragmentů ze 13. století s tímto typem repertoáru.

Zlomky mají do budoucna značný potenciál. Okolnosti nálezů také prokázaly význam digitalizace. Synchronně probíhající průzkum vlastnických vztahů středověkých kodexů odkrývá nové vlastníky a rekonstruuje roztržité knihovny. Bezpochyby klementinské rukopisy ještě skrývají mnohá tajemství.

Fragment s dvouhlasou notací z rukopisu V E 15

Plat'te i v NK ČR bezkontaktně

Karolína Košťálová

Od 13. 4. 2021 nabízí Národní knihovna ČR možnost uhradit na vybraných místech poskytované služby také bezkontaktně. Platební kartou, chytrými hodinkami nebo telefonem můžete nyní zaplatit např. registrační poplatky či zpozdné v Hale služeb, meziknihovní služby v Referenčním centru (po dobu omezeného provozu NK ČR je tato služba dočasně poskytována v Hale služeb) nebo zpozdné ve Slovanské knihovně. Platební terminál bude po znovuotevření k dispozici i pro nákup publikací či upomínkových předmětů NK ČR v Zrcadlové kapli.

Národní knihovna ČR ukončila stěhování svých fondů zpět do zrekonstruovaných skladišť

z Výroční zprávy 2020

Národní knihovna ČR (dále jen NK ČR) ukončila v průběhu měsíce dubna 2021 velké stěhování knihovních fondů, vybavení pracovišť a lístkových knihovních katalogů, které bylo zahájeno 17. srpna 2020.

V návaznosti na postupně ukončované rekonstrukční práce v prostorách starší budovy centrálního depozitáře v Hostivaři došlo k rozsáhlému stěhování aktuálně uživatelsky nedostupných novodobých knihovních fondů z náhradních prostor v Měšicích a Jenštejně do znovuotevřených hostivařských depozitářů. Paralelně s přemísťováním ucelených sbírek uložených v externích skladištích proběhlo i scelování signatur, které byly v poslední době rozmístěny po různých skladech NK ČR v Klementinu i Hostivaři, či dílčí přesouvání výhradně v rámci komplexu budov NK ČR v Praze-Hostivaři. Celý proces stěhování byl podrobně naplánován již během druhého čtvrtletí 2020. Předem zpracovaná přesná mapa uložení fondů posloužila nejen při stěhování samotném, ale i pro další práci s fondy při zpracovávání tzv. pořádkových revizí, tzn. kontrol, zdali se dané svazky nalézají na správném místě v souslednosti signaturového pořadí jednotlivých knižních celků.

Kromě dokumentů došlo i na přesuny vybavení odborných pracovišť NK ČR, různých knihovnických pomůcek a lístkových katalogů či přepravek a náhradních obalů, ve kterých byly fondy dočasně uloženy. Jmenovitě lze uvést převoz tzv. Generálního katalogu o celkové počtu 90 lístkovic z měšických skladů zpět na původní místo v prostorách Centrálního depozitáře Hostivař. Stěhování vybavení se týkalo zejména pracovišť Odboru ochrany knihovních fondů, dlouhodobě umístěných v provizorních podmínkách, které však značně zkomplikovala havárie spojená s popraskáním stěn i podlah v důsledku místy nestabilního podloží pod částí starší budovy hostivařského depozitáře. Stěhování části provozů Odboru ochrany knihovních fondů NK ČR do jejich finálního umístění se tak mohlo rozeběhnout až v průběhu září roku 2020. Po celou dobu byla přesunována nejen velmi citlivá zařízení a přístroje jako mikroskopy, spektrometry a další měřicí přístroje, ale i velmi křehké laboratorní sklo. Dále se pře-

souvaly těžké a objemné stroje a lisy pro restaurátorské zákroky a naopak i velmi citlivý restaurátorský materiál. Rovněž probíhalo stěhování skladu chemických látek, kdy bylo potřeba velmi šetrné manipulace.

Celý průběh stěhování lze hodnotit jako úspěšný. Jednotlivá pracoviště NK ČR plnohodnotně prokázala své odborné kvality spojené s koordinací a dohledem nad takto složitou logistickou operací zahrnující stěhování několik milionů knihovních svazků a stovek položek svého inventáře.

Díky stěhování se uživatelé po dlouhé době dočkají zpřístupnění podstatné části fondů NK ČR. Informace o otevírání signaturových řad budou průběžně zveřejňovány, například na webu <https://www.nkp.cz/katalogy-a-db/katalogy-nk-cr/podminky-expedice-sbirek>.

Stěhované dokumenty ve vestibulu Klementina

Zveřejnění Generálního katalogu NKF periodik

Tomáš Foltýn

Generální katalog NKF periodik obsahuje periodika, která patří do sbírky Národního konzervačního fondu. V katalogu jsou periodika až do 90. let 20. století, od té doby jsou již záznamy a jednotky zpracovávány v elektronickém katalogu Aleph v bázi NKC. Je řazen abecedně podle názvu. Lístkový katalog se neaktualizuje. Slouží především k dohledávání svazků, které zatím nejsou zpracovány v Alephu. Počet oskenovaných lístků: 27 723. Data jsou dostupná na odkazech: <https://tinyurl.com/GKperiodikNKF> či přímo v systému RetriS <https://retris.nkp.cz/Catalog?sigla=ABA001>.

Na závěr ještě upozornění pro uživatele: z tohoto katalogu není možné objednávat.

Political Science Complete – zkušební přístup

Anna Nerglová

Naším uživatelům nabízíme do 16. 5. 2021 časově omezený zkušební přístup do největší světové plnotextové databáze z oblasti politických věd Political Science Complete (<https://www.nkp.cz/katalogy-a-db/licencovane-db/aktualni-zkusebni-pristupy>). Tato databáze pokrývající zásadní politická témata mezinárodního významu, poskytuje plné texty časopisů prestižních vydavatelství, sborníky,

konferenční materiály i videa včetně výstupů Mezinárodní asociace politických věd. Databáze je součástí platformy EBSCOhost.

Knižní novinky aneb v NK ČR knihy také vydáváme

Lukáš Babka

Biblioteka A. L. Bema: Varšava – Praha, 1921–1945: opyt rekonstrukcii i pisanija

Marija Magidova, Ol'ga N. Il'jina

Kniha *Knihovna A. L. Bema: Varšava – Praha, 1921–1945: pokus o rekonstrukci a popis* přináší výsledky odborného průzkumu osobní knihovny Alfreda Ljudvigoviče Bema (1886–1945?). Obsahuje soupis 533 titulů a podrobné zpracování jejich specifík, popisy vlastnických záznamů a věnování, autorské marginálie, konspekty a autorovy výpisky. A. L. Bem byl ruský filolog, literární historik a kritik, který žil od roku 1922 až do května 1945, kdy po zatčení sovětskými bezpečnostními orgány beze stopy zmizel, v československém exilu. Jeho knihovna je uložena v pražské Slovanské knihovně.

Obálka knihy

Knihovna A. L. Bema je ukázkovým příkladem soukromé odborné sbírky filologického zaměření. Její obsah přehledně ukazuje Bemovy badatelské priority, kterými byly literatura 19. století a literárněvědní metodologie. Odráží i postupné proměny Bemových badatelských zájmů (období věnovaná tvorbě Puškina, Tolstého a Dostojevského) a také závislost složení knihovny na podmínkách vědecké práce v emigraci (1919–1945; Bělehrad, Varšava, Praha).

Průzkum fondu a dalších pramenů dokládá, že hlavním Bemovým cílem při formování knihovny byla snaha vytvořit podmínky pro rekonstrukci akademického zázemí, které v nelehkém prostředí emigrace citelně chybělo.

Četná věnování v knihách jsou důkazem toho, jak důležitou úlohu Bem sehrál při získávání ruských i zahraničních vědců pro studium života a tvorby Dostojevského. Sběrka poezie a prózy soudobých autorů zase odráží mentorskou povahu Bemova vztahu k mladým autorům ruské diaspory.

Kniha je výsledkem společného výzkumného projektu Slovanské knihovny a petrohradského Informačně kulturního centra „Ruská emigrace“. Určena je filologům, historikům, knihovědcům a bibliofilům, a dále všem, kdo se zajímají o dějiny ruské emigrace a knižní kultury.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2021, 1. vydání, 496 stran, 16 stran obrazových příloh. Publikace Slovanské knihovny; 86; ISBN 978-80-7050-739-1

Představujeme

Národní digitální knihovna – Covid otevřena do 30. 6. 2021

Karolína Košťálová

Hledáte podklady pro svou bakalářskou nebo diplomovou práci? Do 30. června 2021 zůstává pro studenty a pedagogy vyšších odborných a vysokých škol a vědecké pracovníky otevřený celý obsah *Národní digitální knihovny – Covid* (NDK). Pro vstup do NDK je potřeba se přihlásit účtem některé ze *spolupracujících institucí*. Zobrazená díla je možné v NDK pouze číst. Zakázány jsou jakékoliv formy ukládání či tisku digitalizovaných dokumentů a jejich další šíření.

Vracení výpůjček prostřednictvím nové biblioschránky

Karolína Košťálová

V průběhu května 2021 bude uvedena do provozu nová biblioschránka, o které jsme vás již informovali v minulém čísle e-zpravodaje. Konkrétní termín oznámíme na stránkách NK ČR a sociálních sítích.

Biblioschránka bude umístěna v areálu Klementina poblíž Zrcadlové kaple u vstupu na Astronomickou věž. Do biblioschránky bude možné vložit knihy, které máte vypůjčené z fondu NK ČR (včetně Knihovny knihovnické literatury) a Slovanské knihovny. Tento způsob vracení není určený pro výpůjčky, které mají charakter CD, DVD. Do biblioschránky také nepatří knihy půjčené prostřednictvím meziknihovnických služeb z jiných knihoven.

Výpůjčku z vašeho čtenářského konta odečteme následující provozní den poté, co knihu do biblioschránky vložíte. Podmínkou je, aby kniha byla vrácena v původním stavu, tj. nepoškozená. Jakkoliv poškozené nebo neúplné knihy zůstanou evidovány na kontě čtenáře a v případě jejich náhrady budeme postupovat dle Knihovního řádu.

Aktuální stav výpůjček si můžete zkontrolovat ve svém čtenářském kontě.

Pokud jsou s výpůjčkou, vrácenou prostřednictvím biblioschránky, spojené nějaké poplatky z prodlení z doby, kdy byla NK otevřena pro veřejnost a výpůjčku bylo možné vrátit v řádném termínu, čtenář je i nadále povinen tyto poplatky uhradit.

Text popisuje stav k 16. 4. 2021

Různé pohledy na manželství optikou NKF

Markéta Cerhová

V minulých článcích o Národním konzervačním fondu (NKF) jsme si představili knihy s různorodým obsahem, které měly to štěstí, že byly označeny výjimečnou signaturou (například I 600000 nebo IV 1000). Tentokrát si ukážeme knihy z obrácené perspektivy. Publikace spojuje námět a tím je manželství, jinak jsou naprosto rozdílné. Odliš-

nost knih není jen v jejich designu, způsobu narace, ale i v samotném názoru na manželství. Ze sbírek NKF jsem vybrala šest knížek, které se zabývají právě manželstvím a všemi okolnostmi s ním spojenými. Pro výběr knih platilo jednoduché pravidlo, a to, aby obsáhly co nejširší paletu názorů, zpracování a také období vzniku.

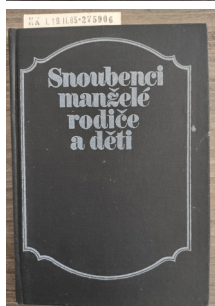
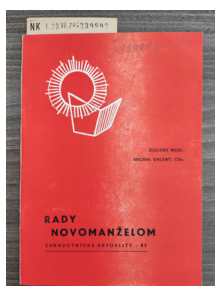

Manželství je právní a společenská instituce, se kterou má každý nějakou zkušenost (osobní nebo se někdy kolem manželského páru pohyboval). Člověk je buď sezdán, chystá se vstoupit do manželství nebo z něj již vyšel, případně je jeho odpůrcem. Z tohoto důvodu bylo i zvoleno toto téma, nejedná se o žádnou speciální oblast vědění, o které by v běžné populaci nebylo nic známo.

Nejstarší z představovaných knih se jednoduše jmenuje *Manželství*, ve fondu má signaturou II 58919 a vyšla již v roce 1924. Je součástí edice Knihovna sv. Vojtěcha, vydalo ji Tiskové družstvo v Hradci Králové. Již z obsahu je patrné, že na manželství se autor dívá očima církve (příklady kapitol: Manželství je svátost, Původ manželství podle nevěry, Velebnost manželství). Myslím, že v dnešní době plné rozvodů, by jen málokdo nazýval ty, jež vstoupili v nový svazek, jako zjevy na výsost opovázlivé. Kniha je napsaná jedním autorem, ale jeho jméno není nikde uvedeno. Můžeme se jen domnívat, zda se za svůj spisovatelský um styděl, případně jeho jméno nebylo považováno za důležité.

Další publikací je sešitek se signaturou I 239892 z roku 1977. Napsal ho docent MUDr. Michal Valenta, CSc., patří do edice Zdravotnických aktualit, konkrétně se jedná o svazek číslo 92 a jmenuje se *Rady novomanželům*. V této slovensky psané knížce jsme se již dostali do socialistické rodiny, kde stát poskytuje morální, právní a společenskou ochranu, podporuje plnění jejího základního poslání (tj. výchovu dětí) finančními a materiálními výhodami. Publikace se zabývá i tématy jako je antikoncepce, výchova dětí či láska až za hrob.

Snoubenci, manželé, rodiče a děti je název publikace se signaturou I 275906. Sepsali jí Karel Galla a Květa Burešová v roce 1984 a vyšla

ve Státním pedagogickém nakladatelství. Kniha strohým jazykem popisuje vstup do manželství, rodinný život a výchovu v rodině.

Pod signaturou I 398493 se ukrývá brožurka *Manželství – návod k přežití* od Martina Baxendala z roku 2001. V této publikaci autor pohlíží na manželství z rádooby vtipného pohledu. Metaforou pro manželství je stroj, který by při řádné péči a pravidelné údržbě měl vydržet celý život. Názvy kapitol ukazují na humorné ladění knihy: základní vybavení a obsluha, přídatná zařízení, běžná údržba a servis, servisní záznamy, diagnóza poruch, postup při poruchách a opravy, technické specifikace. Sešitek obsahuje návody jako: spojte prvek A (muž) s prvkem B (žena), odpojte staré známosti, hupněte do manželství, zabouchněte za sebou dveře. Vše je doprovázeno názornými ilustracemi, které by měly ve čtenářích rozptýlit pochybnosti, jestli si prohlížíte knihu o opravách strojů, nebo o lidských vztazích.

I předposlední kniha se snaží o humor, sice již není tak třeskutý, ale přeci jen je vidět, že autorka Caroline Tiger chtěla ukázat manželství zábavnou formou. Publikace označená signaturou I 553751 se jmenuje *Novomanželé – uživatelská příručka: nezbytné informace, tipy pro řešení problémů a rady pro první rok manželství*. Kniha vyšla v roce 2013 v Brně v nakladatelství CPress. Nejen z data vydání, ale i z probíraných témat je patrné, že se již jedná o aktuální publikaci. Otevírá například otázku rozložení financí, v kapitole důvěra a komunikace se zase dočteme o možnostech manželské poradny a sebehodnocení.

V poslední představené publikaci z roku 2016 se trochu vracíme k první knížce. I v brožurce označené signaturou I 609020 *Manželství: co kdo očekává* od Paula Davida Trippa se díváme na manželství přes Boha. V publikaci se můžeme dozvědět o Božím snu o vašem manželství a rady, jak se nenechat polapit ve svých snech a očekávat, že je Bůh splní. Není asi překvapením, že sešitek je zařazen mezi náboženskou a duchovní literaturu.

Je trochu úsměvné číst si rady na něco tak různorodého a širokého, jako je právě manželství. Je milion správných cest, jak k němu přistoupit, a stejný počet je i těch špatných. Myslím, že podobné knihy šťastné manželství nezaručí, ale jestli někomu pomohou, tak ať dál vycházejí. Nám, cynickým posměváčkům, přibude v knihovnách další humorná kniha.

Závěrem bych všem chtěla popřát, ať jsou jejich vztahy šťastné a fungují jako správně namazaný stroj.

Služba Navrhnout k digitalizaci v roce 2020

Jan Kravka, Michaela Bežová

Bezplatná služba, kterou od poloviny června 2019 provozuje Národní knihovna ČR, nabízí každému registrovanému uživateli možnost navrhnout měsíčně 5 svazků monografií z fondů knihovny k digitalizaci. Navrzení je jednoduché – uživatel se přihlásí pomocí svých údajů do konta, a pokud v katalogu knihovny nalezne titul, který chce, aby byl přístupný i v digitální podobě, zmáčkne tlačítko *Navrhnout k digitalizaci*, které se zobrazuje automaticky v knihovním katalogu. Tím zašle návrh do e-mailové schránky, kterou spravují odpovědní pracovníci, kteří prověřují vhodnost digitalizace takového svazku (fyzický stav, případná digitalizace jinou institucí, u novějších titulů obsahová vhodnost k digitalizaci), a dále s uživatelem komunikují ohledně postupujících prací.

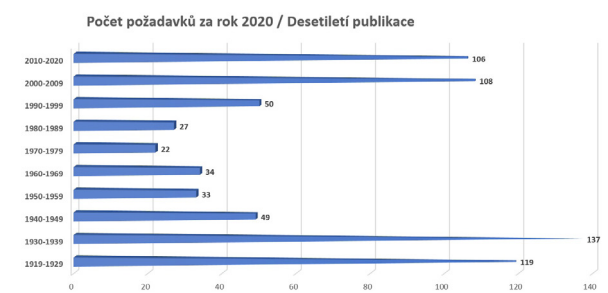
Situace kolem pandemie koronaviru, která se v Evropě začala odehrávat v prvním čtvrtletí minulého roku, se promítla i do zvýšeného počtu návrhů oproti roku 2019. Příčinou je především uzavření všech knihoven v ČR a následné dočasné uvolnění digitalizovaného obsahu Národní digitální knihovny pro studenty a vědecké pracovníky (a později pro registrované uživatele knihoven) v rámci digitální knihovny NDK-Covid, k němuž poprvé došlo v druhé polovině března 2020. Proto je možné pozorovat viditelný nárůst počtu návrhů za měsíc duben, kdy bylo celkově do e-mailové schránky doručeno 93 návrhů. Jak se epidemiologická situace v ČR během letních měsíců zlepšovala a knihovny byly pro uživatele opět přístupné i fyzicky, došlo i k poklesu uživatelských návrhů, nejméně bylo zaznamenáno 32 návrhů v srpnu. Nárůst byl pak opět znatelný s postupným omezováním fyzických služeb knihoven na podzim, kdy v listopadu bylo posláno 91 návrhů, což byl druhý největší počet návrhů v daném roce. Roli zde hrál i fakt, že v této době vrcholilo dopisování závěrečných prací studentů.

Celkový počet požadavků za rok 2020 byl 695, z nichž 78 návrhů bylo vyřazeno z různých důvodů. Nejčastější příčinou byla digitalizace daného titulu jinou institucí nebo nevhodná fyzická předloha navrženého svazku ve fondech knihovny. (Pozn. Celkem 10 návrhů bylo posláno mimo tlačítko *Navrhnout k digitalizaci prostřednictvím e-mailové adresy NavrhDigitalizace@nkp.cz a rok vydání byl starší než 1919, od kterého je možné titul navrhnout.)*

Co se týče rozmezí let vydávání, rok 2020 přesně kopíruje rok předešlý. Nejčastěji byly opět navrhovány tituly, které byly vydány mezi 20.–40. léty 20. století (společně 256 žádostí) a v prvních dvou desetiletích století následujícího (dohromady 214 žádostí). Navrhované tituly byly různého žánru, ale oproti minulému roku se v menší míře objevovala beletrie. Z došlých poznámek, které mohou uživatelé připojit k návrhu vybraného titulu, bylo zřejmé, že nejnovější produkce, která prošla přes tlačítko *Navrhnout k digitalizaci*, se ve velké míře týkala literatury, kterou studenti využívali při psaní svých závěrečných prací a jež byla, i přes trvalá autorská práva, v roce 2020 dostupná ve své digitální podobě v již zmíněných digitálních knihovnách.

Návrhy z ostatních etap 20. století byly průřezem profesního i soukromého zájmu jednotlivých uživatelů. Pro příklad – v rámci této služby byly navrženy tituly věnující se meteorologii, tajným spolkům nebo designování domů, dále byly požadovány katalogy hraček z mezinárodních výstav, ale rovněž monografie z oblasti pedagogiky, historie československého a českého práva nebo dějin měst.

Technická a administrativní metadata ve Webarchivu

Metodika pro tvorbu, uložení a zpřístupnění technických a administrativních metadat z webového archivu

Marie Haškovcová

Webarchiv obsahuje více než 400 TB dat, avšak jen 0,4 % dat je vzhledem k legislativním restrikcím volně dostupných mimo budovu Národní knihovny ČR. Proto podobně jako další zahraniční archivy hledáme cesty, jak zveřejňovat tu část archivu, která není autorsky chráněna, například různá metadata. O jaká metadata se jedná? Část dat uložených ve Webarchivu je opatřena metadaty popisnými (licenčně ošetřené zdroje, viz [Katalogizační manuál](#)), druhým typem jsou metadata technická a administrativní. Právě na ně jsme se zaměřili v [Metodice pro tvorbu, uložení a zpřístupnění technických a administrativních metadat z webového archivu](#), která byla v loňském roce certifikována Ministerstvem kultury ČR. Metadatový popis je klíčovou součástí archivovaných dat a umožňuje správcům, kurátorům i uživatelům s nimi dále pracovat a analyzovat je. Metadata popisovaná v metodice jsou rozčleněna do třech oblastí, vztahují se ke sklizni, ke kontejnerovému formátu WARC, v němž jsou archivní data uložena, a k indexu – databázové konstrukci, která slouží

Oslava čtení

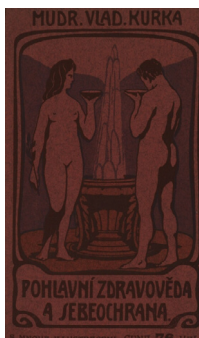
Sama autorka pak deklaruje v úvodu, že kniha *Sítem slov* je „poctou pozornému čtení a možnosti v textech objevovat i po mnoha uplynulých letech od jejich napsání vždy nové vzkazy“. Vyjmenovává také několik způsobů, jak čtení vnímat: „Čtení jako dar, v němž sama alespoň drobně cosi mohu pochopit či nahlédnout. Čtení coby pomoc ve chvílích vnitřních zmatků a nejistot. Jako opora, již nám básníci a spisovatelé zanechali, kladouce nejednou sami sebe coby nutnou oběť, pokud tvořili na samé únosné mezi existence. Čtení jako Boží prst nebo osudový dotyk, ve kterém se před námi objevují odpovědi na otázky, které bychom si jinak vůbec nekladli, a tedy o ně byli ochuzeni... Čtení coby zneklidňující i konejšivý dotyk jiných světů, jako když plaveme ve vlnách v moři: nádech, výdech a plné oddání se textům s jejich rytmem, zvláštnostmi, živelností. Čtení jako nalezení a potvrzení řádu i v současném světě, který ovládají zcela odlišná pravidla, než jaká byla v době, kdy vznikly. Čtení jako dotýkání se podstaty lidského života skrze jeho drobné nuance a detaily, ve kterých se dozvídáme tolik podstatného nejen o autorech a literárních postavách, ale skrze ně i o sobě samých.“

Čtení tedy autorka předvádí jako bytostnou potřebu a základní existenciální zkušenost, natolik naléhavou, až to v jejím podání může někomu připadat přehnaně exaltované a příliš vzdálené „seriózní“ literární vědě. K té se ovšem i sama autorka vyjadřuje ambivalentně a kolísavě: kritizuje „nesrozumitelnosti literární vědy“, a když do knihy zařadí i obdivný text o **Milanu Jankovičovi** a líčí návštěvu u tohoto významného představitele českého strukturalismu a „ikony literární vědy“, připodobňuje jeho styl psaní i mluvení k „nezastavitelnému chrlení“ Bohumila Hrabala a stylizuje tak Jankoviče spíše do podoby umělce či myslitele než akademického vědce.

Uvažování o literatuře je pro autorku hluboce intimní a लेकरý literární badatel, který častým zacházením s texty zcyničtí a okorá, by jí mohl závidět nadšení a zápal, které při setkávání s texty stále prožívá – tedy pokud se rozhodne jí ve všem věřit.

Digitální sbírky v NDK – Díl VII.: Zdravověda Matouš Měšťánek

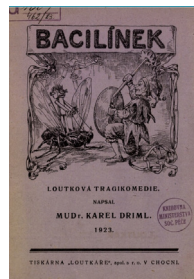
Pro sedmý díl našeho seriálu jsme se rozhodli zvolit pro krátké představení sbírku Zdravověda, která je bohužel už více jak rok velice aktuální. Z velkého množství lékařských materiálů v digitální knihovně se naši kurátoři pokusili vybrat takové, které nejen zajímavě mapují vývoj medicínského poznání předchozích dvou století, ale současně již v době svého vzniku měly sloužit nejen pro odborné kruhy, ale i poučení široké veřejnosti. Také se jedná o kolekci, kterou v nejbližších týdnech čeká další zmohutnění a nebude proto ničemu na škodu, přiblížit si zajímavé tituly, které je možné si zde prohlédnout již nyní.

Mezi nejstarší obsažené tituly patří různí „Domácí lékaři“ z devatenáctého století, například ten **Felixe Paulického** již z roku 1833, **Františka Peškeho** z roku 1853 či **Josefa Pečírka** z roku 1870. Další význačné knihy pak bez pochyb zastupuje populární spisek **Filipa Kodyma Zdravověda, čili, nejlepší způsob, jakby člověk svého života ve zdraví a vesele užití a dlouhého věku dosáhnouti mohl**, který dal naší sbírce nejen jméno ale vlastně i nejlepší možný návod pro budování jejího obsahu. Novějším a o poznání ezoteričtějším souputníkem jsou mu pak **Hodiny šťastného člověka** od J. Jerzy z konce 20. let.

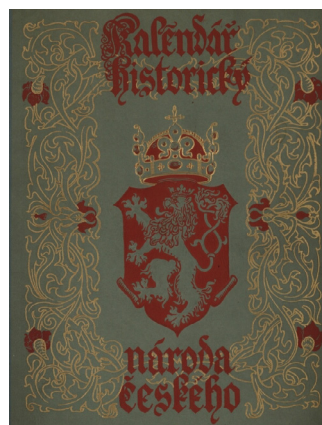
Šíří sbírky pak nejlépe demonstrovují knihy jako **Pro zdraví a krásu žen** od Jana Svozila, vzdělávací loutková tragikomedie **Bacilínek** z pera doktora Karla Drimla či **Léčivé rostliny** prof. Františka dlouhého vydané roku 1900.

V podobném duchu bychom mohli pokračovat dál a dál a věřím, že pokud si najdete čas na nahlédnutí do této sbírky, nebudete litovat a mezi neustále se rozrůstající nabídkou naleznete něco, co zaujme právě vás.

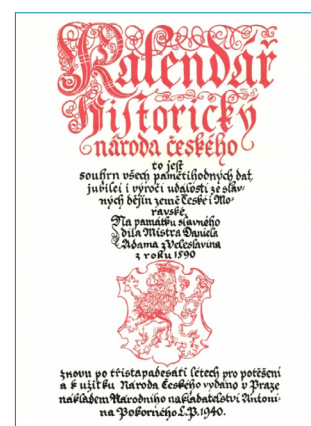

Historické události z let končících jedničkou v Kalendáři historickém Daniela Adama z Veleslavína ve vydání z roku 1940 Výběr událostí zaznamenaných k měsícům květen a červen

Hana Vajnerová

Titulní list Historického kalendáře

12. května

L. P. 1931 zemřel v Praze vynikající český lékař **Karel Chodounský**. Narodil se 18. května 1843 ve Studenci na Boleslavsku, studoval na mnoha cizích univerzitách a habilitoval se r. 1884 na Karlově universitě, kde dosáhl řádné profesury r. 1902. Jeho oborem byla zejména balneotherapie, tj. léčení koupelemi, do něhož vnesl prof. Chodounský

mnoho nového světla a stal se reformátorem rázu Kneippova. Popíral názor, že by nastouzení bylo příčinou onemocnění, což potvrzoval dlouholetou praxí lékařskou i množstvím vědeckých prací.

15. května

L. P. 1891 otevřena v Praze **Jubilejní výstava**.

L. P. 1891 se narodil v Praze český historik umění **Antonín Novotný**. Po filosofickém doktorátě na Universitě Karlově vstoupil do služeb Musea hlavního města Prahy, kde spolupracoval s F. X. Harlasem a pokračoval v jeho díle. Dr. Novotný je vynikajícím znalcem pražských památek a kulturní historie našeho města, z jehož bohatství vytěžil náplň několika pěkných výstav, uspořádaných v Městském museu.

L. P. 1931 tragicky zahynul v moři u ostrova Lopudu v Dalmacii český básník **Viktor Dyk**. Narodil se 31. prosince 1877 v Pšovce u Mělníka, studoval v Praze práva a věnoval se výhradně novinářství a literatuře. Od mládí zůstal věren státoprávnímu a nacionálnímu programu českému. Nikdy nezapřel hrdého češství, jehož hájil jako novinář v Národních Listech, jako poslanec v bývalém Národním shromáždění a jako básník v celém svém díle literárním. Mezi nejznámější patří novela *Krysař*, drama *Zmoudření Dona Quijota* či básnická sbírka *Devátá vlna*. Dílo Viktora Dyka, ucelené a harmonické, pevné jako žulový kvádr a broušené jako drahokam, má nesmírný význam umělecký i buditelký.

24. května

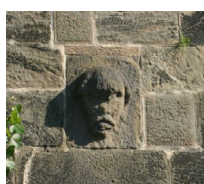
L. P. 1391 datum listiny rytíře Hanuše z Mihlheimu a Jana Kříže, jíž **založena byla kaple Betlémská**, určená výhradně ke kázání Slova Božího jazykem českým, a zároveň s ní nadání pro kněze ve výši 9 kop bez deseti grošů.

Posvěcena byla na jméno svatých Mláďátek betlémských, z nichž jedno jako ostatek vloženo do oltáře. Nejslavnějším kazatelem betlémským byl Mistr Jan Hus, od jehož času až do Bílé Hory patřila tato svatyně, úzce spjatá s universitou, straně pod obojí. Potom vydána jezuitům, kteří ji měli až do zrušení josefinského. Byla to mohutná stavba gotická, nazývaná kaplí nikoli pro skrovný rozměr, ale proto, že u ní nebylo fary. Uvnitř bylo devět oltářů, na zvonici zvon 8 centýřů ztíží.

25. května

L. P. 1481 v pátek před Božím Vstoupením, byla u **Prahy voda veliká**. Potom hned v pátek před sv. Duchem ještě větší, takže na krchově sv. Kříže na lodech se vozili. (Veslavín cituje z manuskríptu, kde se uvádí, že „Bradáčovi voda přikryla všecku téměř hlavu, než nechala místa suchého svrchu hlavy, co

by byla pleš, zatímco voda první šla mu až do nosu“). Na webu stranypotapecske.cz nalezneme tento popis povodně: „*pozvolna narůstající povodeň kulminovala 8. 6. 1481, podle pamětníků byla největší od roku 1432; voda sahala údajně Bradáci až k pleši a zatopila Mariánské nám., kostel sv. Anny, sv. Ducha a došla až ke kostelu sv. Mikuláše na Starém Městě, napáchala velké škody v domech.*“)

26. května

L. P. 1621 císař **Ferdinand II. potvrdil ve Vídni rozsudek nad vůdci povstání českého**, po ukončených poradách dne 25. máje předložený. Císař se při potvrzení rozsudku celkem řídil dobrozdáním komise a podepsal rozsudek nad 45 osobami. Za zásadu přijato, aby ke každému odsouzenému před smrtí připuštěn byl duchovní jeho konfesse (to nedodrženo pak při Bratřích) a upuštěno od zmrzačování a čtvrcení zaživa.

27. května

L. P. 1471 v pondělí v hodinu 11 dopolední, ve veliké síni dvoru Vlaského na Horách Kutných, **zvolen jest od sněmu českého jednohlasně za českého krále Vladislav**, prvorozený syn krále Kazimíra. Volba i přijetí stalo se na základě slibu o zachování kompaktát a docíleno tím nového spojení koruny české s polskou. Po smrti Matyáše Korvína roku 1490 si i Uhři za krále zvolili Vladislava, tak trojice korun byla opět sloučena personální unií jako za posledních let přemyslovských. Vladislav nazýván byl „král Dobře“ podle časté své odpovědi, jíž řešil většinu záležitostí. Doba jagellonská, zdánlivě tak klidná, byla vyznačena tichým, ale urputným bojem mezi jednotlivými stavy, jehož urovnání zaplatila nakonec právně poslední, ale nejpočetnější vrstva národa, selský lid. Zřízení zemské z roku 1500 je pravým základním kamenem pozdějšího robotního zákonodárství. Po stránce kulturní je však doba Vladislavova nad jiné plodná. Česká gotika vrcholí ve skvělých dílech a výtvarná renesance spolu s literárním humanismem slaví svůj vjezd do těchto zemí. Zlaté W na modrém štítě, monogram králův, druží se k heraldickému lvu českému i k emblemu kalicha, často tesanému i malovanému. Charakteristikon zvláštní, složité epochy, jíž se v Čechách ukončoval středověk.

2. června

L. P. 1541 ve čtvrtek před Sv. Duchem okolo hodiny 19. **hrad pražský sv. Václava a k tomu půl Malé Strany náhlým ohněm** takměř ve třech hodinách všecken, krom Černé veže a Daliborky, **vyhořel**. Mezi nesmírnými škodami tohoto požáru zvláště pamětihodná je zkáza Desk zemských.

4. června

L. P. 1621 vydán byl první **mandát proti všem kazatelům nekatolickým**, kterýž byl počátkem pozdějšího stěhování všech luterských a bratrských duchovních.

L. P. 1801 se narodil ve Velkých Vosicích český hudební skladatel **František Škroup**, tvůrce hymny „Kde domov můj“.

10. června

L. P. 1431 v pondělí před sv. Vítem, **oblak veliký dešťový** spadl nedaleko od Kouřima, z něhož přišlo velké rozvodnění a u téhož města nemalé škody na domích, stodolách i na lidech učinilo.

11. června

L. P. 1781 vydal **císař Josef II.** zákon, jímž zmírněna byla dosavadní přísná censurní praxe. Censura, jež byla až do dob josefinských v rukou orgánů církevních, pronásledovala a potlačila většinu literatury bohoslovecké, filosofické i historické. Zejména v Čechách bylo radostně pocíťováno toto uvolnění, neboť nyní teprve mohly památky českého písemnictví z období předbělohorského znovu vyjít na světlo.

L. P. 1881 otevřeno bylo **Národní divadlo v Praze** slavnostním představením Smetanovy opery „Libuše“ na počest sňatku korunního prince Rudolfa s princeznou Štěpánkou. Byl to slavný den zlaté kapličky české, za níž však následoval po dvou měsících tragický požár dne 12. srpna.

13. června

L. P. 1881 se narodil v Jaroměři český sochař a medailér **Otakar Španiel**. Studoval na rytecké škole v Jablonci a na akademiích ve Vídni a v Praze, kde později (r. 1919) jmenován profesorem. Vytvořil četné busty vynikajících osobností, navrhl několik pomníků, tvořil i pamětní medaile. Většina kovových peněz býv. Československé republiky i jubilejní dukát svatováclavský jsou jeho dílem. S malířem-grafikem V. H. Brunerem vytvořil Španiel trojí bronzové dveře hlavního portálu svatovítské katedrály.

19. června

L. P. 1921 odhalen byl **pomník českých exulantů na Růžovém paloučku** u Morašic, poblíže Litomyšle. Na tomto místě se shromáždili podle tradice čeští vyhnanci pobělohorští, prvé než překročili hranice vlasti.

21. června

L. P. 1621 v pondělí ráno vykonána byla **strašlivá exekucí aneb poprava 27 vůdců českého povstání** proti Habsburkům. Na staroměstském rynku vztyčeno před radnicí proti Týnu popraviště, na němž kat

Mydlář stál 24 hlav pánův, rytířův a měšťanův, zbylí pak byli oběšeni.

L. P. 1891 zemřel v Praze na Letné matematik a fyzik **August Seydler**. Narodil se 1. června 1849 v Žamberce, studoval na universitě v Praze, kde dosáhl r. 1872 habilitace a řádné profesury. Pracoval na pražské hvězdárně a obíral se pilně meteorologií. Česky i německy napsal množství astronomických pojednání.

23. června

L. P. 1891 se narodil v Háji u Opavy český spisovatel **Vladislav Vančura**. Povoláním lékař, vstoupil do českého písemnictví jako typický prosateur Čapkovské generace. Vznešeným, téměř biblickým slohem psal romány, plné chmurného pesimismu, smíšeného se satirou.

26. června

L. P. 1861 zemřel v Praze velký buditel **Pavel Josef Šafařík**, zakladatel slovanské archeologie. Narodil se v Kobeliarovu na Slovensku jako syn evangelického faráře. Již za studií v Jeně přilnul k romantickým proudům mladoněmeckého hnutí a přátelství s mladými českými vlastenci jej přivedlo k národní práci umělecké i vědecké. V r. 1818 vydal spolu s Palackým spisek na obranu časomíry „Počátkové českého básnictví“. Největším jeho dílem jsou „Slovanské starožitnosti“. Jeho „Slovanský národopis“ byl prvním přehledem všech národů slovanských a znamenitým výkladem vzájemné jejich blízkosti. Z gramatických prací jmenujme alespoň první soustavnou gramatiku staročeštiny „Počátkové staročeské mluvnice“.

Šafařík je neodmyslitelně spjat s pražskou Univerzitní knihovnou, dnešní Národní knihovnou ČR. Od roku 1841 byl jejím kustodem a od roku 1848 ředitelem. Téhož roku byl jmenován prvním mimořádným profesorem slovanské filologie na pražské univerzitě, ale svého úřadu se vzdal ve prospěch Františka Ladislava Čelakovského, aniž vůbec zahájil přednášky. V posledních pěti letech života začal Šafařík churavět a trpět různými fobiemi, a to i přesto, že se zbavil materiálních a finančních potíží.

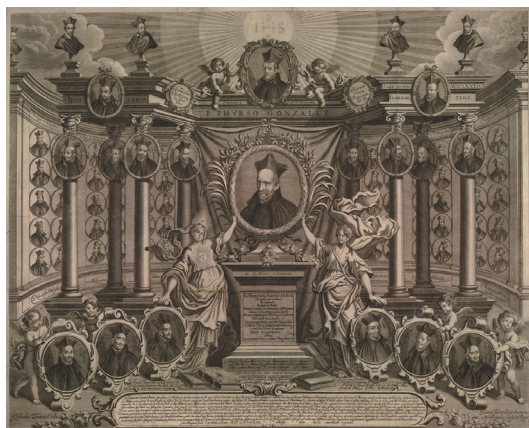
Na začátku října 1860 se Šafařík definitivně vzdal místa ředitele Univerzitní knihovny. Císař František Josef I. jeho žádosti vyhověl vlastnoručně psaným dopisem, přičemž mu ponechal jako důchod plný plat. Šafařík byl na důchodu jen krátký čas. Rychle začal chřadnout, ztrácel zrak, stabilitu, a pohyboval se už jen o holi, jeho duševní stav byl proměnlivý. Zemřel 26. června 1861.

Zveme vás

Grafické univerzitní teze

od 1. května

Exteriérová prezentace u příležitosti 10. výročí zapsání kolekce univerzitních tezí do registru UNESCO Paměť světa je k vidění v areálu Klementina na fasádě před vstupem do Národní knihovny.

Pražská kolekce 526 univerzitních grafických tezí je největší sbírkou na světě. Všechny teze této sbírky se vážou k jediné instituci – filozofické fakultě pražské univerzity. Sbírkou je dodnes uchovávána na místě svého původu, tj. v historické budově někdejší pražské jezuitské koleje Klementinum, sídlo Národní knihovny ČR. Kolekce postihuje léta 1637–1754 a pokrývá tak vrcholné období užívání grafických tezí v univerzitním prostředí. Svým časovým rozpětím mapuje sbírka postupnou proměnu podoby grafických listů takřka bez mezer, a proto bývá považována za svého druhu kroniku barokní ikonografie. Tento soubor nesmírné kulturně-historické a umělecko-historické hodnoty je důležitým pramenem k poznání náplně filozofického studia na univerzitách, jež byly úzce spjaty s působením jezuitského řádu, a umožňuje také rozšířit naši představu o podobě dobových univerzitních ceremoniálů.

V době zařazení této sbírky na seznam UNESCO Paměť světa byla již třetí zapsanou dokumentární památkou z České republiky a současně třetí zapsanou památkou pocházející ze sbírek Národní knihovny ČR.

Vzpomínky a sny na obratníku Raka

1. 6. – 20. 8., přízemí Klementina

Pokud to situace umožní, bude na výstavní chodbě v přízemí Klementina přístupná panelová výstava „Vzpomínky a sny na obratníku Raka“, která mapuje cestu moderní tchajwanskou literaturou od japonského koloniálního období až po současnost. V kontextu moderní světové literatury se autoři i texty zaměřují na psychologii postav i kolektivní paměť ostrova. Středají perspektivy jeho obyvatel a z fragmentů budují celistvou atmosféru vzpomínek sdílených napříč generacemi.

Výstava představuje tvorbu u nás dosud neznámých tchajwanských autorů a zároveň navazuje na předchozí překlady tchajwanské literatury, vydané v České republice po roce 2000. Poukazuje také na stopy, které v dílech tchajwanských spisovatelů zanechala Česká republika, její genius loci i tvorba zdejších autorů. Nabízí tak dialog mezi dvěma krajinami a propojení literárních světů napříč kontinenty.

Výstavu připravilo Národní muzeum tchajwanské literatury v Tchaj-nanu (*National Museum of Taiwan Literature*) spolu s nakladatelstvím Mi:Lù Publishing ve spolupráci s Mezinárodním sinologickým centrem Chiang Ching-kuovy nadace při Univerzitě Karlově.

K výstavě současně vychází i stejnojmenná publikace „Vzpomínky a sny na obratníku Raka“ (tchajwanští autoři textů: Chung Wej-ke, Lü Che-žuo, Syaman Rapongan, Walis Nokan, Jang Čao, Li Jü, Čchiou Miao-ťin, Luo I-tün, Wu Ming-i, Chuang Čchung-kchaj), 448 stran.

Knižní vazba 2021

XVII. Společná výstava rukodělné knižní vazby členů Společenstva českých knihařů

25. 6. – 25. 7., přízemí Klementina

Výstava, prezentující autorská díla knihařského řemesla, se pravidelně koná již od roku 1997. Je pořádána jako doprovodná akce semináře Společenstva českých knihařů (SČK). Vystaveny budou aktuální rukodělné knižní vazby dle vlastního výběru zúčastněných autorů a jednoho společného titulu z volných archů. Tím je v letošním roce titul „JANŮV BREVIÁŘ aneb Výpisy z myšlenek učitele národů Jana Amose Komenského“, které z díla „Obecná porada o nápravě věcí lidských“ vybral a uspořádal Radek Hanuš.

K výstavě bude vydán tištěný katalog.

